

Bostäder

För oss i MP är bostadspolitik samhällsbyggnad. Alla har rätt till en bostad oavsett socioekonomiska eller funktionsmässiga förutsättningar och genom bostadspolitikerna bygger vi fungerande samhällen såväl socialt som ekologiskt. Vi vill bygga miljö- och energismart och blanda upplåtelseformer för att undvika segregation. MP har en decentralistisk grundsyn där besluten om utformningen av bostäder och områden bör tas så nära de som bor som möjligt. Samtidigt måste vi ta hänsyn till att många inte har någonstans att bo idag. Vi är i en bostadskris där vi måste bygga tillräckligt mycket bostäder för våra behov idag och imorgon, och samtidigt bygga på ett sätt som är hållbart över tid. Bostäder ska planeras så att kollektivtrafik och cykel kan användas i så stor utsträckning som möjligt och förutsättningarna för näringsliv, kultur och utbildning främjas. I städerna bör man sträva efter att bygga tätt vilket också ger större möjligheter att spara värdefulla grönområden. Det befintliga beståndet av bostäder kan utnyttjas mycket mer effektivt genom att vi underlättar flyttkedjor och skapar en tryggare andrahandsmarknad.

Detta är grunden i all vår bostadspolitik, och det är också utgångspunkten för hur vi tänker om bostadsförsörjningen och samhällsplaneringen för asylsökande och nyanlända, såväl som de som bott här ett tag. För asylsökande vill vi underlätta både för de som bor på anläggningsboende, i eget boende och i inneboendelösningar. För människor som fått uppehållstillstånd vill vi dels främja inneboendelösningar, dels säkerställa att kommunerna kan ordna de bostäder som behövs för kommunplaceringarna och underlätta för de som själva söker bostad. Vi vill också främja en kraftigt ökad byggtakt av hyreslägenheter och rusta upp och klimatanpassa miljonprogrammets förorter och bostadsområden. Vi vill samtidigt passa på att ge de boende möjlighet att planera sitt lokalsamhälle, skapa lokaler för föreningslivet och trygga områden.

Nya förslag

29. utvidga ROT-avdraget för tillskapandet av nya bostäder,

För att effektivisera användningen av det befintliga beståndet av privatbostäder bör ROT-avdraget förändras för att öka incitamenten att genomföra åtgärder som skapar nya platser att bo. Detta kan till exempel ske genom höjd subventionsgrad för åtgärder som leder till att ytterligare minst en bostad eller självständig uthyrningsdel skapas. En annan variant är rätt till ROT-avdrag för nybyggnad av Attefallshus eller annan fristående byggnad (på befintliga villatomter) som går att använda som bostad.

30. utöka Statens Bostadsomvandling AB:s åtagande till att omfatta även personer som står långt ifrån bostadsmarknaden samt nyanlända,

Statens Bostadsomvandling AB är ett helägt statligt bolag med uppdrag att medverka till att bostadsmarknaden kommer i balans på orter med vikande befolkningsunderlag. SBO förvärvar, äger, förvaltar, utvecklar och avvecklar fastigheter som övertas från kommuner eller kommunala bostadsbolag. Verksamheten är i dag till övervägande del inriktad på bostäder för äldre. Åtgärden handlar om att bredda uppdraget till att omfatta även personer som står långt ifrån bostadsmarknaden och nyanlända.

31. utvidga det kommunala bostadsförsörjningsansvaret,

Vissa kommuner tar ett stort ansvar för bostadsförsörjningen och arbetar för att det ska byggas mycket och varierat. Andra kommuner är mindre aktiva. För att säkerställa att fler kommuner tar ansvar för att planera för bostadsförsörjningsåtgärder för fler grupper i samhället bör en utredare dels utvärdera kommunernas arbete med bostadsförsörjningsfrågor, dels föreslå åtgärder som gör att fler kommuner tar ansvar för det behov som finns i landet, särskilt behovet av fler bostäder till rimlig hyra. En sådan utredning måste förhålla sig till resultatet i utredningen om kommunal planering, som har i uppdrag att fastställa kommunala planeringstal, samt undersöka möjligheten för staten att använda

planföreläggande i kommuner som kraftigt åsidosätter sitt bostadsförsörjningsansvar.

32. tillsätta en utredning av hur statens ansvar för planeringen av byggande av asylboenden kan utvecklas,

Trots att Sverige har haft många asylsökande under många år är mycket av asylsystemet byggt på ad hoc-lösningar. I den kommunala planprocessen för nya bostäder planeras en massa samhällsfunktioner in som till exempel förskolor, skolor och bostäder för funktionsnedsatta. Att tillämpa exakt samma arbetssätt för asylboenden är kanske inte lämpligt, men vill vi att Sverige ska ha en högre kapacitet att ta emot människor på flykt i framtiden måste vi hitta mer långsiktiga lösningar för bostadsförsörjningen. Staten bör underlätta för kommunerna att bygga egna asylboenden och hjälpa dem att planera långsiktigt för tillgången till sådana boenden. Därigenom blir det också lättare för kommunerna att förbereda service som invånare ska garanteras, som allmän sjukvård och skola för barnen. Partistyrelsen föreslår att frågan om hur detta ansvar kan utvecklas ska utredas.

33. ställa sociala krav vid upphandlingar av anläggningsboenden för att höja kvaliteten,

Det finns åtskilliga vittnesmål om hur passiviserande det är att bo på ett anläggningsboende. Regeringen har gjort flera satsningar för att bryta denna passivitet, bl.a. att underlätta för civilsamhället att ordna aktiviteter på asylboendena. Detta är bra, men otillräckligt i förhållande till de behov som finns. Partistyrelsen tror att även boendeentreprenörerna skulle kunna ges ett bredare uppdrag för vad de förväntas leverera. De krav som ställs i Migrationsverkets upphandlingar begränsar sig idag ofta till minimal yta per person, kokyta eller matsservering, internet och städning. Vi vill att aktiviteter ska anordnas från första dagen någon anländer till boendet. Det kan vara hjälp att komma igång med digitala språkstudier eller delta i en matlagningsgrupp eller dylikt.

34. förbättra situationen för personer i eget boende genom exempelvis närmare uppföljningar av standard på boende, genom att se över den ekonomiska situationen, samt förenkla för den som har valt eget boende att kunna byta boendeform till anläggningsboende,

MP försvarar asylsökandes och nyanländas rätt att välja eget boende av flera skäl. Dels handlar det om den principiella utgångspunkten att alla ska kunna bestämma själva var de vill bo inom ett lands gränser, dels att analyser visar att etableringen faktiskt fungerar något bättre för de som väljer eget boende. Därtill skulle åtgärder för att inskränka människors rätt att bosätt sig var de själva vill riskera att vara problematiska att konstruera i praktiken. De förslag som förts fram handlar om tvångsåtgärder eller försämringar av mottagandeförhållandena på ett sätt som skulle vara kostsamt och svårmotiverat.

Många väljer eget boende eftersom anläggningsboendena har så dålig standard. En annan anledning är att det tar så lång tid att kommunplaceras. Om människor inte tas emot i kommuner tillräckligt snabbt kan de som fått uppehållstillstånd också tröttna på att vänta på ett asylboende och istället hitta en bostad själv. En av de viktigaste åtgärderna för att på frivillig basis minska antalet egenbosatta är att kommuner säkerställer att de snabbt tar emot nyanlända som anvisas till dem. Kommuner som inte gör detta i tid bör betala böter.

35. göra en översyn av mervärdesskattelagen så att avdragsförbudet för stadigvarande bostad slopas,

Avdragsförbudet innebär att enskilda personer och företag som upplåter lokaler i samband med sitt hem, till exempelvis flyktingboenden eller äldreomsorgslokaler, inte får dra av ingående skatt på samma sätt som man får göra i andra näringsverksamheter. Om avdragsförbudet för stadigvarande bostad togs bort, skulle momsavdragen rimligen inte öka för privata kostnader i samband med uthyrning av bostäder, eftersom privata kostnader inte är avdragsgilla idag. Staten har det ekonomiska ansvaret för flyktingmottagandet. Dagens regler leder till höjda hyror på bostäder till flyktingar då de ökade momskostnaderna kompenseras genom

hyreshöjningar. Den administrativa börda som reglerna medför innebär att många väljer bort momsfri uthyrning, vilket riskerar att minska utbudet på bostäder.

36. få till en överenskommelse mellan kommuner och fastighetsägare om att acceptera försörjningsstöd och etableringsersättning som inkomst,

Idag är det svårt för till exempel nyanlända som har etableringsersättning att få ett förstahandskontrakt. Partistyrelsen vill underlätta detta. En överenskommelse om att acceptera försörjningsstöd och etableringsersättning som inkomst och därmed möjliggöra för förstahandskontrakt skulle till exempel kunna göras mellan SKL (Sveriges Kommuner och Landsting) och Fastighetsägarna.

37. se till att anvisningen utifrån bosättningslagen görs med full avräkning gentemot det övriga mottagandet